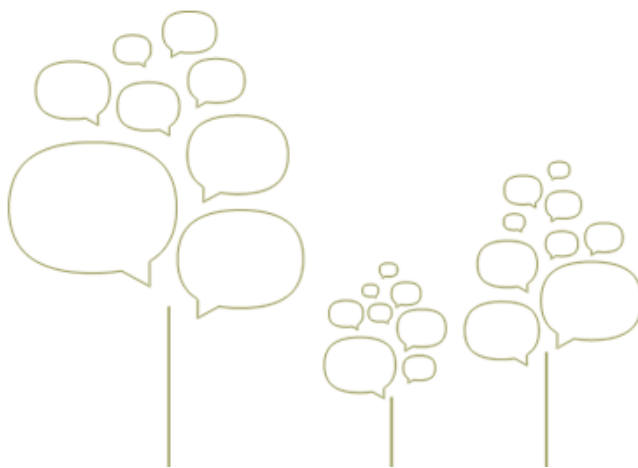

Starppaaudžu apmācības vadlīnijas

“Trans eScouts - Atbalsts e-prasmju veicinātājiem starppaaudžu dialoga veidošanā” ir iepriekšējā veiksmīgā projekta “e-Skauts” pieredzes pārnese uz Horvātiju, Latviju un Lietuvu, un ir daļa no EK Mūžizglītības programmas.

Projekta mērķis - veicināt jauniešu un senioru sociālo un digitālo iekļaušanos, kopības sajūtu, paaudžu savstarpējo dialogu un sapratni. Projekta ietvaros ir izveidota mācību metodika, kurā jaunieši māca seniorus izmantot informācijas tehnoloģijas, savukārt seniori dalās ar jauniešiem pieredzē, kā risināt dažādas pieaugušo dzīves problēmas, iekļauties darba tirgū u.c.

Projekta Nr. No. 2013-1-ES1-LEO05-66612

Papildus informācija tiešsaistē <http://www.escouts2.eu>.

Vadlīnijas veidoja

Šis projekts tika finansēts ar Eiropas Komisijas atbalstu.

Šī publikācija atspoguļo vienīgi autoru uzskatus, un Komisija neuzņemas atbildību par tajā ietvertās informācijas jebkuru iespējamo pielietojumu.

Šī materiāla izmantošanai citiem nolūkiem lūgums sazināties ar projekta partneriem:
<http://escouts2.eu/partners>

© TRANS eScouts, 2015

Saturs

PAR PROJEKTU.....	4
MĒRĶI	4
DALĪBNIEMI UN DARBĪBAS	5
TRANS ESCOUTS PARTNERĪBA.....	6
STARPPAAUDŽU MĀCĪŠANĀS METODE	7
MĀCĪBU PROCESS.....	8
MĀCĪBU PROGRAMMA	10
1. MODULIS “E-PRASMJU VEICINĀTĀJU APMĀCĪBA”	10
2. MODULIS “E-PRASMJU VEICINĀTĀJI - JAUNIEŠI APMĀCĪBA”	11
3. MODULIS “JAUNIEŠI - SENIORI - IKT PRASMJU APMĀCĪBA”	13
4. MODULIS “E-PRASMJU VEICINĀTĀJI - SENIORI - APMĀCĪBA”	14
5. MODULIS “SENIORI - JAUNIEŠI - MENTORINGS”	15
VĒRTĪBU APGUVI	16
PRASMJU KARTE	16
KAS IR MŪSU STIPRĀS PUSES?	18
FOKUSS JAUNIEŠI - SENIORI	19
IZAICINĀJUMI JAUNIEŠIEM.....	20
LABA PASNIEDZĒJA LOMA	20
GŪTĀ PIEREDZE	21
FOKUSS SENIORI - JAUNIEŠI	21
KATRA JAUNIEŠA SAGATAVOŠANA PIEAUGUŠO UN DARBA DZĪVES REALITĀTEI	21
IZAICINĀJUMI JAUNATNEI	24
JAUNATNE MAINĀS.....	24
DARBA DEVĒJIEM NEPIECIEŠAMAS JAUNAS PRASMES.....	24
SENIORU MENTORU LOMA.....	25
PROJEKTA NORISE LATVIJĀ.....	27
Mācību centri	27
Apmācību norise un dalībnieki	27
Dalībnieku atsauksmes.....	28

PAR PROJEKTU

Projekts "TRANS Trans e-Scouts - Atbalsts e-prasmju veicinātājiem starppaaudžu dialoga veidošanā" ir iepriekšējā veiksmīgā projekta "e-Scouts" pieredzes pārnese no Spānijas uz Horvātiju, Latviju un Lietuvu. Projekts ir daļa no EK Mūžizglītības programmas.

Projekta mērķis - veicināt jauniešu un senioru sociālo un digitālo iekļaušanu, kopības sajūtu, paaudžu savstarpējo dialogu un sapratni. Projekta ietvaros tiks izveidota mācību metodika, kas paredz, ka jaunieši māca seniorus izmantot informācijas tehnoloģijas, savukārt seniori dalās ar jauniešiem pieredzē, kā risināt dažādas pieaugušo dzīves problēmas, iekļauties darba tirgū u.c.

2012. gadā starppaaudžu apmācību metodika tika izstrādāta un ieviesta Bulgārijā, Vācijā, Itālijā, Polijā un Spānijā.

Projekta aktivitātes un apmācība tiek īstenota mācību centros sadarbībā ar e-prasmju veicinātājiem, jo tieši viņi neformālajā izglītībā strādā ar pieaugušo mērķauditoriju. Šajā projektā, kļūstot par starppaaudžu apmācības veicinātājiem, viņi mācīsies, kā, vienlaicīgi strādājot ar divu paaudžu pārstāvjiem, sekmēt sociālo un digitālo integrāciju, palīdzēt iekļauties darba tirgū, palīdzēt kļūt par sociāli aktīviem pilsoņiem.

Lai nodrošinātu pārneses lietderību un praktisku pielietojumu, pirms projekta īstenošanas tiek veikta izpēte un, pamatojoties uz tās rezultātiem, partneri veic apmācību satura pielāgošanu atbilstoši vietējām vajadzībām. Lai nodrošinātu panākumus, mācību programmas pielāgošana jau tika veikta "Trans eScouts" projektā, bet, lai pielāgošana atbilstu patiesajām vajadzībām un lai process būt vienkāršāks, ir izveidotas vadlīnijas un ieteikumi, kuru pārnese arī tiek veikta projekta ietvaros.

Tā kā sociālā vide, dalībnieku pieredze un vietējās vajadzības katrā valstī ir atšķirīgas, projekta pieredzes pārneses lielākā pievienotā vērtība būs 3 jauni pielāgoti starppaaudžu apmācības cikli, kā arī starppaaudžu apmācības metodikas izplatīšana un starppaaudžu apmācības prasmju attīstība.

MĒRĶI

Projekta "Trans eScouts" mērķi:

- sniegt ieguldījumu e-prasmju veicinātāja profesijas atzīšanā;
- paplašināt starppaaudžu mācīšanos un digitālo prasmju apmācību;
- veicināt un integrēt jauktās un web 2.0 mācīšanās iespējas;
- attīstīt e-prasmju veicinātāju profilus;
- veicināt līdzdalību pieaugušo izglītībā.

Aprobācijas mērķi:

- aprobēt starppaaudžu apmācības metodi Horvātijā, Latvijā, Lietuvā;
- aprobēt apmācību programmu un mācību materiālus;
- sniegt ieteikumus materiālu precizēšanai vai uzlabošanai;
- sniegt ieteikumus starppaaudžu apmācības organizēšanai;
- izveidot apmācību rokasgrāmatas 3 valodās.

DALĪBNIEKI UN DARBĪBAS

Tā kā “Trans eScouts” ir daudzpusīgs projekts, tā ieviešanas gaitā tika aktivizēta virkne dalībnieku un veiktas daudzveidīgas darbības:

1. **Vietējās ieinteresēto personu organizācijas**, t.i. nozīmīgas vietējās organizācijas un iestādes, kas piedalījās projektā. Šī kategorija ietver daudzveidīgas organizācijas, kas nodrošina telpas ar bezmaksas pieeju internetam, piemēram, telecentri, kultūras centri, skolas, publiskās bibliotēkas u.c.
Šīs iestādes veic sociālo misiju, nodrošinot riskam pakļautajām mērķgrupām mācību iespējas un piekļuvi internetam. Tām ir nozīmīga loma vietējā sabiedrībā, piemēram, mazos ciematos, lauku apvidos vai trūcīgās lielpilsētu teritorijās, kļūstot par atbalsta punktu sociālās iekļaušanas un vietējās sabiedrības veidošanā. Tās sauc par “jauktajām telpām”, jo daudzreiz tās dalībniekiem nodrošina virtuālo telpu.
2. **E-prasmju veicinātāji**, kas šajās organizācijās strādā ar sabiedrību un piedāvā virkni sociālo un digitālo pakalpojumu, tajā skaitā, apmācību un konsultācijas mērķtiecīgā jauno tehnoloģiju izmantošanā. Šajā gadsimtā e-prasmju veicinātāju var uzskatīt par jaunu profesiju, kas tiecas uzlabot cilvēku digitālās prasmes informācijas sabiedrībā. Šī profesija apvieno tehnisko izglītību ar sociālajām un pedagoģiskajām kompetencēm. Trans eScouts partneri aizstāv šīs profesijas izveidi un e-prasmju veicinātāju lomas oficiālu atzīšanu. Trans eScouts projektā viņi mācījās kļūt par starppaaudžu apmācības veidotājiem.
3. **Jaunieši** vecumā no 16 līdz 25 gadiem. Projekta “Trans eScouts” autori vēlējās, lai jaunieši kļūtu par IKT pasniedzējiem senioriem ar zemām IKT prasmēm, veicinot viņu patstāvību un aktīvu pilsoniskumu. Jaunieši, kas piedalījās projektā, bija vidusskolēni vai profesionālo skolu audzēkņi, augstskolu studenti, jaunieši, kuri jau ir uzsākuši savu darba dzīvi, kā arī jaunieši - bezdarbnieki.
4. **Seniori** vecumā virs 55 gadiem. Projekta “Trans eScouts” autori vēlējās, lai seniori novērtē jauniešu digitālās prasmes un kļūst par viņu mentoriem, palīdzot jauniešiem labāk reaģēt uz darba vides un dzīves izaicinājumiem. Senioru nodarbinātības statuss projektā nebija svarīgs: seniors varēja būt vai nu nodarbināta persona vai pensionārs.

Galvenās darbības, kas veido starppaaudžu dialogu un pieredzes apmaiņu starp šiem dalībniekiem:

E-prasmju veicinātāju apmācība starppaaudžu mācīšanās metodikā Horvātijā, Latvijā un Lietuvā, lai viņi kļūtu par galvenajiem starpniekiem un abu mērķgrupu izglītotājiem, nodrošinot tiem apmācību un novērtēšanu un pielāgojot mācību saturu un metodes vietējām vajadzībām.

Jauniešu un senioru atlases formālie kritēriji ir svarīgi, bet tikpat svarīgi ir ņemt vērā viņu zināšanas un pieredzi, kā arī vēlmi iesaistīties projektā.

Aicinot dalībniekus pievienoties projektam, būtu jāņem vērā arī šādi aspekti:

Seniori:

- bagāta dzīves pieredze;
- IKT prasmes pamata līmenī (lietotāji var daļēji patstāvīgi darboties ar datoru);
- sociālās prasmes (var veidot pozitīvu attieksmi pret jauniešiem);
- komunikācijas prasmes (spēja skaidri izskaidrot savas idejas).

Jaunieši:

- digitālās prasmes: efektīva IKT izmantošana;
- sociālās prasmes: spēja rīkoties cieņpilnā un tolerantā veidā;
- komunikācijas prasmes: spēja uz klausīt un skaidri izteikt idejas;
- interese par starppaudžu mācīšanos.

TRANS ESCOUTS PARTNERĪBA

Šis projekts nebūtu iespējams bez ieinteresēto pušu vēlmes un ieinteresētības sadarbībā. Projektā iesaistīti pieci partneri ar atšķirīgām, bet viens otru papildinošām zināšanām, dažādu darba pieredzi, darbības un ietekmes jomu vietējā un starptautiskā līmenī. Trans eScouts partneri ir bijuši iesaistīti daudzos Eiropas projektos, jau iepriekš sadarbojušies projektos, kas nodrošina labu komandas sadarbību un izpratni par veicamajiem darbiem. Viņiem ir kopīga misija un mērķi, tie koncentrējas uz kopīgu rīcību izglītības un sociālajā jomā un vēlas sniegt zināšanu sabiedrības un IKT ieguvumus sabiedrībai, jo īpaši tiem, kas ir vairāk neaizsargāti vai pakļauti riskam un izslēgšanai no sabiedrības.

D.O.T. (Spānija) ir profesionāļu tīkls, kas nodarbojas ar iekļaujošas zināšanu sabiedrības attīstīšanu, izmantojot darbības pētījumu iniciatīvas, kas vērstas uz IKT un sociālo inovāciju ieviešanu, digitālās plaissas mazināšanu, mūžizglītības veicināšanu, uz sadarbību vērstu un sociāli atbildīgu uzņēmumu darbību un uz attīstību vērstu starptautisko sadarbību. D.O.T. kopā ar Fundación Esplai koordinē TRANS eScouts projektu.

Mājas lapa: www.d-o-t.eu

LANGAS | ATEITI

Asociācija Langas j Ateiti (Lietuva) - valsts mēroga NVO, kuras misija ir piedalīties informācijas sabiedrības veidošanā, palielināt interneta un e-pakalpojumu pieejamību Lietuvā, nodrošinot datorprasmju un interneta lietošanas apmācības pieaugušajiem.

Mājas lapa: www.langasiateiti.lt/

fundación **esplai**
ciudadanía comprometida

Fundación Esplai (Spānija) misija ir veicināt sociālo integrāciju ar IKT palīdzību, koncentrējoties uz cilvēkiem, kurus skārusi digitālā plaissa, kā arī uz tiem, kam draud sociālā atstumtība.

Fundación Esplai izstrādā mācību metodiku digitālās

kompetences pilnveidošanai, lai palīdzētu IKT lietotājiem iegūt e-prasmes, kas nepieciešamas darba tirgū.

Mājas lapa: www.fundacionesplai.org

TELECENTAR

Telecentar (Horvātija) tika dibināts 2005. gadā kā Horvātijas, Serbijas, Bosnijas, Hercegovinas un Maķedonijas reģionālo telecentru tīkla koordinācijas centrs. Tagad Telecentar aktivitātes ir vērstas uz multimediju apmācības un veidošanas projektiem.

Mājas lapa: www.telecentar.com

LIKTA

Latvian Information
and Communications
Technology Association

Latvijas Informācijas un komunikācijas tehnoloģijas asociācija (Latvija) - profesionāla nevalstiska asociācija, viena no vadošajām IKT jomā, kas veicina informācijas sabiedrības un e-prasmju attīstību Latvijā.

Mājas lapa: www.likta.lv/EN/

STARPPAAUDŽU MĀCĪŠANĀS METODE

Starppaaudžu mācīšanās metode (saīsin. angļu val. - ILBES) ir jauna, speciāli izstrādāta pieeja, kur jaunieši atbalsta un apmāca vecākus cilvēkus IKT izmantošanā un savukārt seniori nodod savu pieredzi jauniešiem viņu centienos iekļauties darba tirgū un stāties pretī pieaugušo dzīves izaicinājumiem. Mācīšana un pieredzes nodošana tiek īstenota, izmantojot IKT līdzekļus (sociālā tīmekļa lietojumprogrammas) un jauktu mācīšanās vidi (tikšanās klātienē un virtuālajā vidē).

Starppaaudžu mācīšanās metode tika izstrādāta kā daļa no eScouts projekta un tā pamatojas uz divām pārbaudītām mācīšanās metodēm, kuras pirmo reizi ir apvienotas: mācīšanās kopienā metode, ko Fundación Esplai īsteno savā "CONECTA Joven" tīklā Spānijā, un līdzdalības un refleksijas metode, ko izstrādāja refleksīvās mācīšanās atbalstītāju organizācija Lielbritānijā. Šo divu metožu apvienošanu vadīja D-O-T, sadarbojoties ar šīm divām organizācijām, kā arī ar Dortmundas universitāti un L'apis.

Abu metožu mērķis ir dot cilvēkiem iespēju pilnveidot sevi un sabiedrību, kurā viņi dzīvo, taču katrā no tām tas tiek darīts citādākā veidā. Līdzdalības un refleksijas metodē galvenā loma ir novērtēšanai un iztēlei, mācīšanās kopienā metodē jāidentificē un jāizvērtē vides (kopienas) vajadzības, lai nākamajā posmā atrastu risinājumus un izstrādātu attīstības projektu. Līdzdalības un refleksijas metodē, savukārt, tiek sagaidīts, ka risinājumi tiks veidoti kopīgi, balstoties uz dalībnieku stiprajām pusēm. Lai izstrādātu mācību metodiku kopīgai senioru un jauniešu apmācībai, mācīšanās kopienā pieeja tika ņemta kā projekta pamats, bet līdzdalības un refleksijas metodes pieeja - lai rastu risinājumus. Tādā veidā problēmu meklēšana un risināšana, kas dažkārt var izraisīt grūtības, tika papildināta ar stiprajās pusēs balstītu domāšanu, tādējādi nodrošinot līdzsvaru un palīdzot iesaistīties sarunā, ko veicina IKT - par to, ko cilvēki var darīt un vēlas darīt, nosakot, izmantojot un attīstot savas stiprās puses, dotības un talantus.

Starppaaudžu mācīšanās metode, kas pamatojas uz noteiktiem ētikas principiem un mācību metodēm, kā arī notiek neformālā un ērtā mācību vidē, kas veicina mācīšanos un pieredzes apmaiņu starp dalībniekiem, ir bijusi ļoti efektīva, sniedzot ieguldījumu dalībnieku dzīves un darba pieredzē un veicinot zināšanu apmaiņas procesu. Ir pierādīts, ka metodes izmantošana bija veiksmīga, stiprinot lielāko daļu dalībnieku viņu dažādajās lomās un sasniedzot labus mācību rezultātus.

Starppaaudžu mācīšanās metode balstās uz pieciem principiem. Pirmais princips - novērtēt telpu vai vidi, kur notiek komunikācija. Tā, piemēram, jauniešu vai senioru centrs un apkārtnē, kur tas atrodas. Otrs - izpratne par vērtībām, ko sabiedrībai sniedz līdzdalība Trans eScouts projektā. Trešā un ceturrtā attiecas uz to, kādā mērā jaunieši un seniori jūtas pilnveidojušies, piedaloties starppaaudžu pasākumos un apmainoties idejām un pieredzi ar citām paaudzēm. Visbeidzot, ētiskā dimensija pavada jebkuru Trans eScouts darbību ar mērķi vienmēr sniegt labumu sabiedrībai.

Starppaaudžu mācīšanās metode ir izstrādāta, lai varētu izmantot jauktās mācību metodes (klātienē, virtuālās) dažādās mācību vidēs, piemēram, telecentros, publiskajās bibliotēkās, izglītības, kultūras centros un citās sabiedriskās vietās, kur pieejami digitālie pakalpojumi.

Šīs vietas ir svarīgas, jo nodrošina sociāli atstumtām mērķa grupām brīvu, publisku piekļuvi IKT, internetam un mācību videi, kļūstot par atbalsta punktu jaunām tehnoloģijām, neformālajai izglītībai, cilvēku izaugsmei un sociālajai integrācijai. Starppaaudžu mācīšanās metodes mērķgrupa lielākoties ietver seniorus un vecāka gadagājuma cilvēkus ar zemām digitālajām prasmēm un jauniešus, kas vēlas kļūt par pasniedzējiem, izmantojot savas digitālās

kompetences. Tajā pašā laikā pašreizējā ekonomikas lejupslīde ar mazām nodarbinātības iespējām liek jauniešiem, kam nav darba pieredzes, meklēt palīdzību šajos un citos centros, kas palīdz risināt sociālos jautājumus.

Starppaudžu mācīšanās metodes ieguvums ir darbība, kas vērsta uz kopienas pakalpojumiem, refleksiju (pārdomām) un mācīšanos, t.i., mērķtiecīgu sadarbību un reflektīvu mācīšanos atsevišķu indivīdu un sabiedrības attīstībai, kur mācīšanās ir pieredzes, pārdomu un analīzes rezultāts (Mācīšanās kopienā metodē dara mācoties un mācās darot, līdzdalības un refleksijas metode darbojas, lai atspoguļotu un pārvērstu negatīvo par pozitīvo. Tiek veicināta grupas refleksija / pārdomas (veikta publiski, rūpīgi un sistemātiski), nevis tikai pašrefleksija, jo izmaiņas un uzlabojumi būs kolektīva, nevis atsevišķa cilvēka darbību un uzskatu rezultāts.

Kā vēlāk parādīja metodes ieviešana, mācību programmu, metožu, satura un materiālu "jauno starppaudžu dialoga veicinātāju attīstītājiem" un "starppaudžu dialoga senioru mentoru attīstītājiem" pamati tika noteikti pēc to testēšanas. Motivācijas līmenis un apmierinātība galvenajiem apmācību dalībniekiem bija ļoti augsta visa starppaudžu mācību procesa laikā. Metodes īpašā vērtība ir tā, ka tā radīja vēlmi turpināt senioru apmācību, izmantojot jauniešu IKT prasmes, vēlmi turpināt mācīšanās pieredzi IKT - interneta pasaulē, kā arī vēlmi turpināt tikties un dalīties pieredzē ar jaunākām paaudzēm.

Mācību programmu izstrāde ir būtisks aspekts, lai nodrošinātu šīs iniciatīvas panākumus, bet, lai to pielāgotu turpmākajām vajadzībām, ir pieejami ieteikumi un vadlīnijas.

MĀCĪBU PROCESS

Pastāv vispārēja vienprātība, ka "zināšanu sabiedrībai" būs milzīga ietekme uz veselības, izglītības, kultūras un finanšu iestādēm un tā radīs arvien pieaugošu vajadzību pēc stabilas mūžizglītības, inovācijas, zināšanām un prasmēm, lai atrisinātu nākotnes problēmas. Šo nepieciešamību pēc jauninājumiem pastiprina pāreja no ražošanā balstītas ekonomikas uz zināšanām balstītu ekonomiku, kur Eiropas tautu veselība un labklājība saistīta ar tās iedzīvotāju - gan jaunu, gan vecāku inovācijas spēju. Turklāt tādas problēmas, kā piemēram, globālās klimata pārmaiņas, terorisms, informācijas pārpilnība, slimības, kas nepakļaujas ārstēšanai ar antibiotikām, paaudžu norobežošanās un globālā finanšu krīze izveidos prasmju plaisu: kritiskā plaisa starp mūsu vajadzībām pēc zināšanām, prasmēm un attieksmēm, lai risinātu sarežģītas mūsdienu problēmas un mūsu faktiskajām idejām. Labklājība, vai pat izdzīvošana, arvien vairāk un vairāk būs atkarīga no inovācijām, jaunu zināšanu un prasmju radīšanas, vai esošo izmantošanas. eScouts un Trans eScouts projektu galvenie mērķi vērsti uz iepriekšminēto starppaudžu dimensiju. Tas nozīmē, ka bija pamats uzskatīt, ka, izmantojot tehnoloģiju apvienojumā ar labiem nodomiem, būtu pietiekami, lai šajā projektā sasniegtu dažādus mērķus. Vēl bija nepieciešams arī paaudžu dialoga process, kas visām iesaistītajām pusēm bija mērķtiecīgs un nozīmīgs. Abu projektu pamatā bija šis dialoga process.

Viens no mērķiem, attīstot atbilstošas 21. gadsimta zināšanas un prasmes, ir sagatavot studentus (jaunatni) ražīgai un pilnvērtīgai dzīvei sabiedrībā. Tajā arvien lielāku lomu ieņem informācijas tehnoloģijas, kā arī pienācīga sociālā kapitāla izmantošana. Saistībā ar eScouts un Trans eScouts projektu - tās ir senioru zināšanas un prasmes, un kā tās tiek nodotas jaunatnei. Bet izglītības pielāgošanu, lai apmierinātu 21. gadsimta vajadzības, nevar veikt tikai ar prasmju attīstīšanu. Vērtības, ieradumi un pilsoniskās zināšanas, kā arī noteiktas prasmes ir īpaši svarīgas. Dažas no visvairāk nepieciešamajām prasmēm ir: (1) problēmu noteikšanas un risināšanas prasmes (2) informācijas, kas nepieciešama lēmuma pieņemšanai vai problēmu risināšanai, atrašana un saglabāšana (3) patstāvīgas mācīšanās vai darba prasmes (4) pārlicinošas runas prasmes un (5)

prasme strādāt efektīvi ar modernām tehnoloģijām, īpaši datoriem. Šīs prasmes ir acīmredzamas visos eScouts un Trans eScouts projektu moduļos.

Projekti eScouts un Trans eScouts galvenokārt ir zināšanu un prasmju veidošanas projekti, kas piedāvāja nacionālajiem partneriem ideju, procesu kopumu un pedagoģiskos piemērus, lai pielāgotu šos projektus savu valstu situācijai un vajadzībām. Zināšanu un prasmju veidošana ir iespējama tikai atbalstošā vidē. Šis projekts skaidri risina minētās vajadzības, apmācot jaunatni un vecāka gadagājuma dalībniekus, apgūstot, nododot zināšanas un novērtējot savu iesaistīšanos projektā. Zināšanu un prasmju veidošanu var uzskatīt par sociālu produktu, kas rodas paaudžu mācīšanās procesā.

Mācību process, kuru veidoja Fundación Esplai un reflektīvās mācīšanās organizācija eScouts projekta laikā, sastāvēja no pieciem moduļiem. Projektā Trans eScouts tika saglabāti tādi paši moduļi:

- M1 - Starptautiska e-prasmju veicinātāju apmācība;
- M2 - E-prasmju veicinātāji - jaunieši apmācība;
- M3 - Jaunieši - seniori - IKT prasmju apmācība;
- M4 - E-prasmju veicinātāji - seniori - apmācība;
- M5 - Seniori - jaunieši - mentorings.

Šos 5 moduļus caurvij trīs savstarpēji saistītas idejas, kas atklāj projekta mērķus. Šīs idejas ir abu projektu "dvēsele", un tās ir šādas:

- (1) Prasmju attīstīšana, sociālā iekļaušana un līdzdalība.** eScouts un Trans eScouts projektu mērķis ir attīstīt inovatīvu starppaaudžu mācīšanos ar prasmju apmaiņu starp gados vecākiem cilvēkiem un jauniešiem - brīvprātīgajiem, kas vērsta uz digitālās kompetences attīstīšanu senioriem un palīdzību jaunatnei, lai veiksmīgi pārvarētu gaidāmās pieaugušo dzīves problēmas.
- (2) IKT apmācība, internets un sabiedriskais darbs.**
 1. Apmācīt jauniešus (16 - 25 gadus vecus), lai tie kļūtu par IKT skolotājiem senioriem ar zemām IKT prasmēm, vienlaikus attīstot viņu patstāvīgumu un aktīvu pilsoniskumu.
 2. Apmācīt seniorus (vecumā no 55 gadiem), lai tie kļūtu par jauniešu mentoriem un sagatavotu jauniešus veiksmīgai darba un dzīves izaicinājumus pārvarēšanai, reizē arī novērtējot jaunatnes "digitālo kapitālu".
 3. Apmācīt e-prasmju veicinātājus, lai viņi prastu organizēt un vadīt starppaaudžu mācīšanos savā valstī, un kļūtu par galvenajiem šo divu grupu apmācības veicinātājiem un mediatoriem.
- (3) Nodarbinātība, personības attīstība un e-iekļaušana.** Sagaidāmie rezultāti varētu būt: paaugstināta sociālā atbildība, pašvērtējums un pašpārlicinātība, praktisko iemaņu attīstīšana, skolas apmeklējuma un nodarbinātības uzlabošanās, iespējas turpināt mācības, reintegrācija sabiedrības dzīvē, atjaunoti sociālie tīkli, attīstot sabiedrības kapacitāti un iekļaujošāku sabiedrību, veidojot sociālo vienlīdzību.

MĀCĪBU PROGRAMMA

1. MODULIS "E-PRASMJU VEICINĀTĀJU APMĀCĪBA"

Šajā modulī e-prasmju veicinātāji iepazīstas ar projektu, tā mērķiem, un uzzina, kā kļūt par labu mentoru jauniešiem un vecāka gadagājuma cilvēkiem, lai tie kļūtu par aktīviem sabiedrībaslocekļiem. Apmācība klātienē ilgst 20 stundas.

Mācību rezultāti

Zināšanas par: Trans eScouts projekta mērķi; refleksijas un līdzdalības metodi un mācīšanās kopienā metodi; metodēm darbam ar jauniešiem un senioriem; mācību moduļu pielāgošanu partnervalstu vajadzībām; Moodle platformu; dažādiem prasmju veicināšanas stiliem un stratēģijām.

Prasmes:

- sociālās prasmes: spēja paust pozitīvas emocijas un jūtas; prasme klausīties aktīvi; prasme būt cieņpilnam un iecietīgam pret citiem;
- komunikatīvās prasmes: spēja uzklaut un paust idejas grupā; būt iejūtīgam; prast saskatīt un risināt starppersonu konfliktus;
- komandas darba prasmes: izrādīt iniciatīvu; improvizēt; motivēt un iedrošināt; būt līderim; būt pacietīgam, atbildīgam un uzņēmīgam.

Kompetences:

- Pilsoniskā un sociālā kompetence: Zināt, kā efektīvi sadarboties ar citiem publiskajā sfērā, izrādīt solidaritāti un interesi, saskatot un risinot problēmas, kas ietekmē vietējo un plašāku sabiedrību. Tas ietver kritisku un radošu domāšanu un lietišķu līdzdalību kopienas vai vietējās sabiedrības pasākumos, kā arī lēmumu pieņemšanas procesā visos līmeņos, sākot no vietējā līdz valsts līmenim.
- Digitālā kompetence: efektīvi izmantot IKT, parādot, kā IKT var palīdzēt senioriem viņu ikdienas dzīvē.
- Komunikācijas kompetence: Spēja skaidri un efektīvi sazināties ar visiem projekta dalībniekiem. Spēja ilustrēt un izskaidrot dažādas IKT funkcijas un iespējas plašai vecāka gadagājuma auditorijai. Spēja būt iejūtīgam un saprotošam attiecībā pret projekta dalībnieku dažādām valodas un lasīšanas spējām. Spēja izmantot cieņpilnu, iecietīgu, uzmundrinošu valodu, lai projekta dalībnieki justos ērti un pašpārliecināti.
- Pašiniciatīvas kompetence: spēja būt aktīvam, neatkarīgam ar inovatīvu pieeju mācīšanās un mācīšanas procesam.

Mācību saturs

- Iepazīšanās ar e-prasmju veicinātāja lomu
- Tikšanās ar citu Eiropas valstu e-prasmju veicinātājiem
- Laba komandas darba elementi
- Labas komunikācijas elementi
- Atgriezeniskās saites sniegšana un iegūšana
- Mentoringa process un e-prasmju veicinātāja pienākumi
- EScouts metodika, galvenie dalībnieki, mācību moduļi, mācību grafiks un mācību rezultāts
- Pozitīva sadarbība ar senioriem un jauniešiem
- E-prasmju veicināšanas raksturojums un laba E-prasmju veicinātāja īpašības
- Apmācību programma un tās īstenošana

- M2 saturs: E-prasmju veicinātāji - jaunieši apmācība
- M4 saturs: E-prasmju veicinātāji - Seniori - apmācība
- Moodle platforma un tās izmantošana projektā
- eScouts izvērtēšanas process

Mācību metodes

E-prasmju veicinātājiem ir iespēja iepazīt vienu otru, piedaloties Eiropas projektā, kā arī iespēja dalīties pieredzē ar citiem veicinātājiem, kas nāk no citām kultūrām un kam ir citādāks viedoklis. Domu apmaiņa notiek gan klātienē nodarbību laikā, gan izmantojot Moodle platformu.

Apmācības ir dinamiskas, dalībniekiem aktīvi līdzdarbojoties, kas ļauj ikvienam sniegt savu ieguldījumu mācību procesā, izsakot savas domas un redzējumu.

Apmācības balstās uz prezentācijām ar papildu attēliem un video, kas dos iespēju dalībniekiem debatēt.

Visu nodarbību saturs tiek publicēts Moodle platformā un pieejams visiem e-prasmju veicinātājiem.

Izvērtēšana un novērtējums

Mācību aktivitāšu novērtējums:

- Visā apmācību procesa laikā pasniedzējs regulāri pārbauda dalībnieku zināšanas un izpratni;
- Kad nepieciešams, apmācību nodarbību noslēgumā notiek atgriezeniskās saites iegūšana;
- Pabeidzot apmācības, dalībnieki aizpilda novērtējuma anketu.

Mācību rezultātu novērtējums:

- Visā mācību procesa laikā katrai apmācību nodarbībai seko īsa lomu spēle, kuru dalībnieki sagatavo un prezentē grupās, demonstrējot mācību rezultātus;
- Pabeidzot apmācību, dalībnieki vizualizē mācību rezultātus (individuāli vai grupās; uz papīra vai, izmantojot digitālās tehnoloģijas);
- Pabeidzot apmācību, pasniedzējs sagatavos rakstisku ziņojumu.

2. MODULIS "E-PRASMJU VEICINĀTĀJI - JAUNIEŠI APMĀCĪBA"

Šajā modulī jaunieši apgūst jaunas un pilnveido esošās IKT prasmes, kā arī apgūst prasmes, kas nepieciešamas, lai strādātu ar vecākiem cilvēkiem. Katra valsts, atkarībā no senioru sagatavotības un viņu vajadzībām izvēlas, kuras IKT tēmas viņi izmantos senioru apmācībā. Apmācība šajā modulī ilgst 20 stundas.

Mācību rezultāti

Zināšanas par:

Trans eScouts projekta mērķiem un e-prasmju veicinātāja lomu projektā; pieejamajiem rīkiem darbā ar senioriem; metodes darbam ar senioriem; aktivitāšu un nodarbību plānošanas principiem atkarībā no grupas zināšanu līmeņa un vajadzībām; Moodle platformu, un kā to izmantot, lai dalītos pieredzē ar citiem jauniešiem - brīvprātīgajiem; komunikācijas stratēģijas un grupas vadības principiem.

Prasmes:

- Sociālās prasmes: spēja paust pozitīvas emocijas un jūtas; prasme aktīvi klausīties; attiekties ar cieņu un toleranci pret citiem; saprast, ka seniori nestrādā tik ātri kā jaunieši;

- Komunikatīvās prasmes: spēja uz klausīt un paust idejas grupā; būt iejūtīgam; spēt saskatīt un risināt starppersonu konfliktus;
- Komandas darba prasmes: spēja improvizēt un izrādīt iniciatīvu; motivēt un iedrošināt; būt līderim; būt pacietīgam, ar atbildības sajūtu un apņemšanos.

Kompetences:

- Pilsoniskā un sociālā kompetence: Zināt, kā efektīvi sadarboties ar citiem publiskajā telpā, izrādīt solidaritāti un interesi, saskatot un risinot problēmas, kas ietekmē vietējo un plašāku sabiedrību. Tas ietver kritisku un radošu domāšanu un lietišķu līdzdalību kopienas vai vietējās sabiedrības pasākumos, kā arī lēmumu pieņemšanas procesā visos līmeņos, sākot no vietējā līdz valsts līmenim;
- Digitālā kompetence: efektīvi izmantot IKT, parādot, kā IKT var palīdzēt senioriem viņu ikdienas dzīvē.
- Komunikācijas kompetence: Spēja skaidri un efektīvi sazināties ar visiem projekta dalībniekiem. Spēja ilustrēt un izskaidrot dažādas IKT funkcijas un iespējas plašai vecāka gadagājuma auditorijai. Spēja būt iejūtīgam un saprotošam attiecībā pret projekta dalībnieku dažādām valodas un lasīšanas spējām. Spēja izmantot cieņpilnu, iecietīgu, uzmundrinošu valodu, lai projekta dalībnieki justos ērti un pašpārliecināti.
- Pašiniciatīvas kompetence: spēja būt aktīvam, neatkarīgam ar inovatīvu pieeju mācīšanās un mācīšanas procesam.

Mācību saturs

- Pašvērtējums un attīstība;
- E-prasmju veicinātāja būtība;
- E-prasmju veicinātājs vecāka gadagājuma cilvēkiem;
- Izvēlētais IKT modulis senioriem - pārskats, metodika un materiāli.

Galvenās mācību metodes

- nodarbības klātienē un jauktās apmācības pasākumi;
- dialogs;
- lomu spēle.

Šajā modulī iespējama ne tikai apmācība klātienē, bet arī jauktās apmācības pasākumi, kas nozīmē, ka jaunieši var pavadīt daļu no mācību laika gatavojot prezentācijas mājās, ja nepieciešams saņemot pasniedzēja konsultācijas attālināti.

Mācību aktivitāšu novērtējums

- Regulāra procesa novērtēšana;
- Diskusija / darbs pāros atgriezeniskās saites iegūšanai pēc katras nodarbības, ja nepieciešams;
- Dalībnieki aizpilda novērtējuma anketu apmācību noslēgumā (noslēguma anketas jauniešiem un senioriem).

Mācību sasniegumu novērtējums

- Tēmas, kuru jaunieši gatavojas mācīt senioriem, prezentācija;
- Pasniedzēja sagatavots rakstisks ziņojums apmācību noslēgumā;
- Apmācību beigās katrs jauniešu grupas pārstāvis ir sagatavojis prezentāciju par kādu no tēmām, kuru mācīs senioriem. Šo prezentāciju nepieciešams parādīt pārējiem grupas biedriem.

Dalībnieki, kuri sekmīgi pabeidz apmācību, saņem sertifikātus.

3. MODULIS "JAUNIEŠI - SENIORI - IKT PRASMJU APMĀCĪBA"

Šajā modulī jaunieši māca senioriem IKT prasmes. IKT prasmju apmācība tiek veikta saskaņā ar katras valsts izvēlētajām tēmām.

Apmācību ilgums šajā modulī - 20 mācību stundas.

Mācību rezultāti

Zināšanas par:

- IKT lietošanu ikdienā;
- Katra partnervalsts izvēlas mācību saturu, pamatojoties uz iesaistīto senioru vajadzībām.

Prasmes:

- pilnveidota prasme kompetenti un patstāvīgi izmantot IKT rīkus ikdienas dzīves vajadzībām;
- uzlabota spēja iesaistīties paaudžu dialogā un domu apmaiņā ar jaunatni;
- pacietība sadarbībā ar e-prasmju veicinātājiem.

Kompetences:

- Digitālā kompetence: efektīvi izmantot IKT ikdienas dzīvē.

Mācību saturs

Katra valsts, atkarībā no senioru IKT prasmēm un vajadzībām izvēlas, kuras IKT tēmas tiks mācītas senioriem. Šajā modulī tiek piedāvāts apgūt 8 dažādas tēmas un valstis ir izvēlējušās:

- Horvātija: "Pamatprasmes datora lietošanā", "Internets un mājas lapas", "Digitālais audio, foto un video" un "Grafiskā dizaina pamati".
- Latvija: "Drošība internetā", "Sociālie mediji" un "E-pakalpojumi".
- Lietuva: "E-pasts", "Drošība internetā" un "E-pakalpojumi".

Galvenās mācību metodes

- nodarbības klātienē;
- dialogs;
- lomu spēle.

Mācību aktivitāšu novērtējums

- Regulāra procesa novērtēšana;
- Diskusija / darbs pāros atgriezeniskās saites iegūšanai pēc katras nodarbības;
- Dalībnieki aizpilda novērtējuma anketu apmācību noslēgumā (noslēguma anketas jauniešiem un senioriem).

Mācību sasniegumu novērtējums

- Apmācību laikā praktiskās iemaņas informācijas, komunikācijas un mediju tehnoloģijās tiek vērtētas pēc katras tēmas, izpildot testu;
- Seniori izstrādā individuālu projektu saistībā ar IKT apmācību;
- Apmācību noslēgumā pasniedzēja sagatavo rakstisku ziņojumu;
- Svarīgi, lai moduļa beigās katrs seniors ir ne tikai apguvis jaunas zināšanas, bet arī var parādīt konkrētus sasniegumus. Atkarībā no moduļa un sākotnējā zināšanu un prasmju līmeņa, var tikt sasniegti dažādi līmeņi.

Moduļa noslēgumā jaunieši saņem sertifikātu, kas apliecina, ka ir kā brīvprātīgie mācījuši seniorus. Seniori saņem sertifikātu, kas apliecina konkrētu IKT tēmu sekmīgu apgūšanu.

4. MODULIS "E-PRASMJU VEICINĀTĀJI - SENIORI - APMĀCĪBA"

Šajā modulī e-prasmju veicinātāji māca senioriem, kā sadarboties ar jauniešiem, kādas prasmes un kompetences nepieciešamas senioriem, lai kļūtu par labiem mentoriem un parādītu jauniešiem, kādas prasmes un kompetences nepieciešamas uzsākot pieaugušo dzīvi un darba attiecības.

Šajā modulī apmācību ilgums - 20 mācību stundas.

Mācību rezultāti

Zināšanas par:

- Trans eScouts projekta mērķi; projekta plānu (kas, ko un kad dara); atbilstošākajām Mobiusa modeļa īpašībām efektīvam jauniešu mentoringam; jauniešu dažādajiem mācīšanās stiliem un izvēlēm; novērtēšanā un pašu kā mentoru efektivitāti; Moodle platformu un tās izmantošanu, lai dalītos pieredzē ar citiem projekta dalībniekiem.

Prasmes:

- Sociālās prasmes: prast veidot pozitīvas un cieņas pilnas attiecības ar jauniešiem; sadarboties ar e-prasmju veicinātājiem un dalīties ar idejām / materiāliem; būt pacietīgiem un palīdzēt citiem mācību laikā; iejusties citu vietā un atpazīt viņu sajūtas; mierīgi un racionāli risināt konfliktsituācijas un vienoties par risinājumu; pastāstīt par savām sajūtām bez agresijas un neuztvert komentārus personīgi; darboties komandā.
- Komunikācijas prasmes:
 - Mutvārdu - būt spējīgam izskaidrot un skaidri prezentēt savas idejas e-prasmju veicinātājam un jauniešiem. Tās ietver spēju pielāgot savu sakāmo attiecīgajai auditorijai, izmantojot atbilstošus stilus un jautājumus un sapratni par neverbālām niansēm mutvārdu komunikācijā. Šo prasmju saime ietver prezentēšanas mākslu, auditorijas izpratni, kritisko klausīšanos un ķermeņa valodu.
 - Neverbālas - spēt uzlabot savu ideju un aktivitāšu skaidrību, izmantojot ķermeņa valodu, žestus, sejas izteiksmi un balsi toni, kā arī attēlus, ikonas un simbolus. Neverbālai komunikācijai ir nepieciešamas arī tādas prasmes kā auditorijas izpratne, personīgā prezentēšanas māksla un ķermeņa valoda.
 - Rakstiskā - prast rakstīt efektīvi, lai sasniegtu konkrētus mērķus. Tā ietver sevi spēju lietot atbilstošu valodu, elektroniskās komunikācijas veidus - SMS, e-pastu, forumus, čatu un tūlītējo ziņojumapmaiņu. Rakstiskajai komunikācijai nepieciešamas arī tādas prasmes kā uzrakstītā teksta pārskatīšana un rediģēšana, kristiskā lasīšana un datu prezentēšanas prasme.

Kompetences:

- Sociālā kompetence: Mentori zina, kā pozitīvi un produktīvi sadarboties ar jauniešiem; mentoriem ir atbilstošas sociālās, emocionālās un intelektuālās prasmes un izturēšanās, kas nepieciešamas kā jauniešu grupas mentoriem;
- Digitālā kompetence: Mentori darbā ar jauniešiem prot jēgpilni un piemēroti lietot IKT, lai veicinātu jauniešu sociālās un darba iemaņas;
- Komunikācijas kompetence: Mentori spēj labi savstarpēji sadarboties. Ar "labi" tiek saprasts akurāti, skaidri, saprotami, saskaņoti, efektīvi un atbilstīgi. Mentori prot noteikt atbilstošus un reāli sasniedzamus mācību mērķus un palielināt sasniegumus, izmantojot gan pašu un citu zināšanas, kontekstu un efektīvu komunikāciju.

Mācību saturs:

- Jauniešu pasaule;
- Pozitīva sadarbība ar jaunatni;
- Starppaaudžu dialogs: kā uzsākt, turpināt un stiprināt to;
- Jauniešu mentori: to lomas un atbildības;
- M5 saturs: seniori - jaunieši apmācības;
- Personīgās izaugsmes plānošanas process;
- Esošā stāvokļa noteikšana: pašrefleksija, grupas biedru refleksija;
- SMART mērķu noteikšana;
- Personīgās izaugsmes plāna izveide;
- Plāna ieviešana;
- Atgriezeniskās saites sniegšana un saņemšana.

Galvenās mācību metodes:

- klātienēs nodarbības;
- pāru nodarbības;
- darbs aplī;
- mentoringa lomu spēles un citas metodes.

Mācību aktivitāšu novērtēšana:

- Regulāra procesa novērtēšana;
- Diskusija / darbs pāros atgriezeniskās saites iegūšanai pēc katras nodarbības;
- Dalībnieki aizpilda novērtējuma anketu apmācību noslēgumā.

Mācību rezultātu novērtējums:

- Visā mācību laikā pēc nodarbībām notiek lomu spēļu prezentācija, parādot mācību rezultātu;
- Katra dalībnieka radīts personīgās izaugsmes plāns pēc mācību beigšanas;
- Pasniedzēja sagatavots rakstisks ziņojums pēc apmācību beigām.

Dalībnieki, kas veiksmīgi beiguši apmācību, saņem sertifikātus.

5. MODULIS "SENIORI - JAUNIEŠI - MENTORINGS"

Šajā modulī seniori sāk starppaaudžu dialogu, kurā kopā ar jauniešu grupu veido kopīgu praktisku aktivitāti, kas ļauj senioriem iepazīstināt un izskaidrot tās prasmes un iemaņas, kas jauniešiem nepiemīt. Grupas izveidošanai ir īpaši svarīgs savstarpējas ieinteresētības princips. Apmācību ilgums šajā modulī - 20 mācību stundas.

Mācību saturs:

- Refleksija par savu darbību;
- Pozitīvas attieksmes veidošana;
- Darba tīrgus izpratne;
- Zināšanu atrašana un izmantošana;
- Uzņēmēja attieksme un prasmes;
- Personīga izaugsmes plāna izveide;
- Plāna ieviešana;
- Pašvērtējums;
- Nepieciešamība pēc mūžizglītības.

Galvenās mācību metodes:

- Nodarbības klātienē un jauktās apmācību aktivitātes;
- Mentora un pieredzes pārņēmēja lomu spēļu aktivitātes;
- Refleksijas uzdevumi;
- Individuāli sniegta atgriezeniskā saite, ko sniedz klātienē un izmantojot e-mentoringu web 2.0;
- Grupas atgriezeniskā saite, izmantojot e-mentoringu un web 2.0.

Mācību aktivitāšu novērtēšana:

- Regulāra procesa novērtēšana;
- Diskusija / darbs pāros atgriezeniskās saites iegūšanai, kad tas nepieciešams;
- Dalībnieki aizpilda novērtējuma anketu apmācību noslēgumā.

Mācību rezultātu novērtējums:

- Personīgais profils un senioru - mentoru vadībā dalībnieku veidoti attīstības plāni. Katrs jauniešis izveidojis profilu vietnē YouRock.
- Pasniedzēja rakstisks ziņojums pēc apmācību beigām.

Moduļa beigās seniori - mentori saņem sertifikātu, kas apliecina, ka viņi apmācījuši jauniešus un jaunieši saņem sertifikātu, kas apliecina konkrētās tēmas veiksmīgu apguvi.

VĒRTĪBU APGUVE

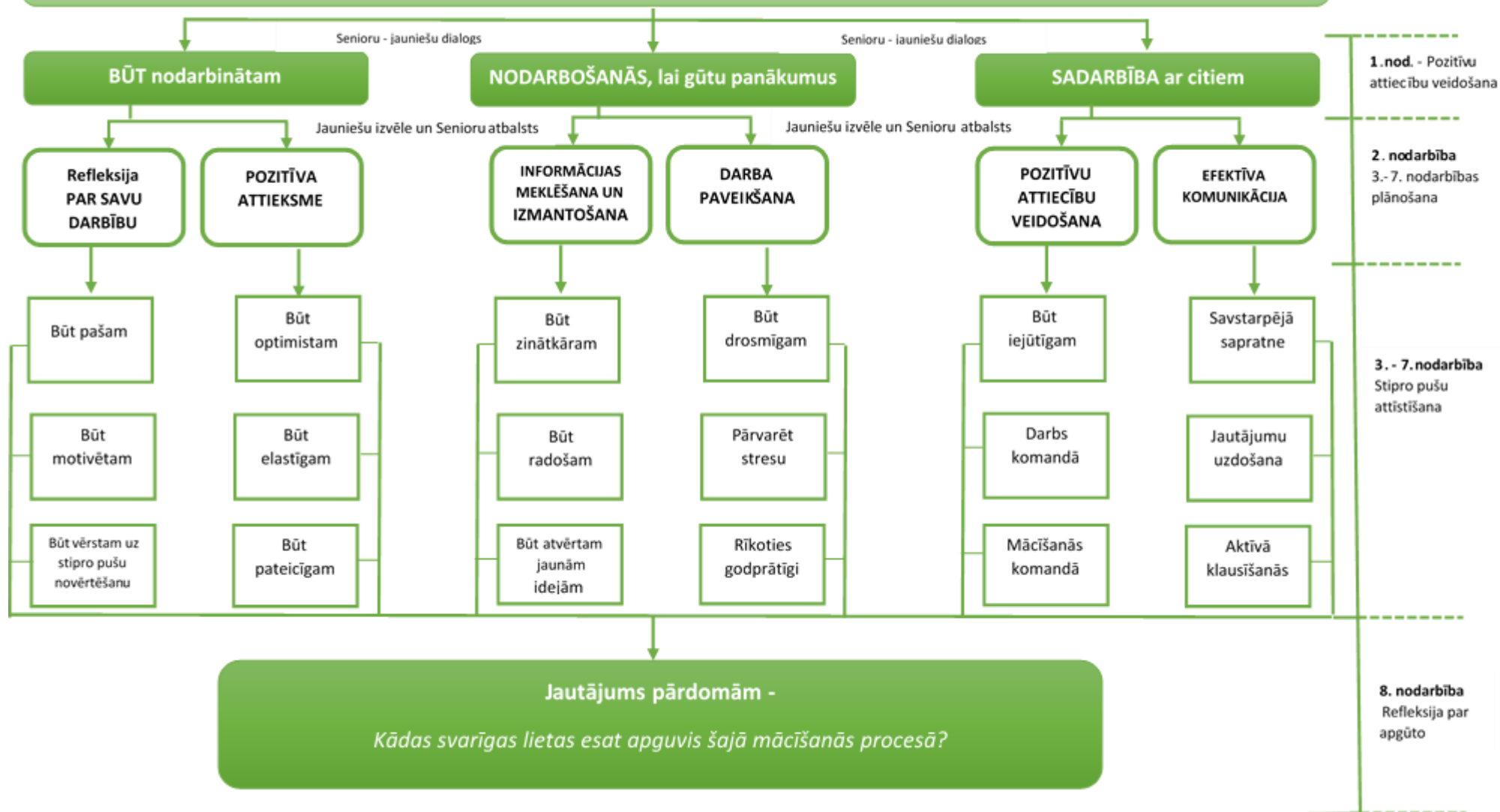
PRASMJU KARTE

Projekta eScouts laikā tiek attīstīta inovatīva ideja par “prasmju karti”. Šis palīglīdzeklis izrādījies tik noderīgs, ka to izmanto arī Trans eScouts projektā.

Prasmju karte parāda prasmes, kas attiecas uz: (a) domāšanas veidu, (b) strādāšanas veidu, (c) attiecību veidošanu un esību pasaulē. Prasmju karte parāda visas galvenās sociālās un nodarbinātības prasmes savstarpējā saistībā. E-prasmju veicinātāji, paturot prātā šo prasmju karti, visā starppaaudžu apmācību laikā, var pielāgot zināšanas par prasmēm 2., 3., 4. un 5. modulī. Specifiskā veidā to var izmantot ar mentori-seniori 4. modulī un 5. modulī, kur mentori tiek aicināti apspriest ar jauniešiem, kuras prasmes tiek uzskatītas par derīgākajām un atbilstošākajām. Diskusijās ar e-prasmju veicinātājiem mentori var izcelt tās prasmes, kurās viņi jūtas spēcīgāki un spēj dalīties pieredzē. Tādējādi vispārējā prasmju karte kļūst par “manu prasmju karti”.

STARPPAUDŽU APMĀCĪBAS PROCESA SATURS

KAS IR MŪSU STIPRĀS PUSES?

Vairums no mums nezina savas stiprās puses un nemaz nav viegli tās uzskaitīt. Mēs nezinām, cik daudz to mums ir. Bieži vien samulstam, ja kāds par tām mums jautā. Taču mēs ļoti labi apzināmies savus trūkumus. Vispārzināms sakāmvārds saka, ka mēs mācāmies no savām kļūdām. Tie, kas atbalsta "stipro pušu" teoriju saka, ka viss, ko iemācāmies no savām kļūdām, ir kļūdu raksturojums. Ja mēs vēlamies uzzināt par saviem sasniegumiem, tie ir jāizzina. Zināma gudrība saka, ka mums savas vājās puses ir jākonstatē un tad notām jāatbrīvojas. "Stipro pušu" teorijas atbalstītāji savukārt saka, ka mums ir jāizvēlas - pavadīt laiku, mēģinot atbrīvoties no kaut kā, kas mums nepatīk (piemēram, vājās puses) vai veltīt laiku, enerģiju un pūles, mēģinot pastiprināt vēlamo (stiprās puses, panākumus).

Visos eScouts un Trans eScouts moduļos ir svarīgi, lai visi iesaistītie nosaka savas stiprās puses un tās attīsta. Pirmā moduļa mērķis ir attīstīt e-prasmju veicinātāja stiprās puses, izveidojot tās par pamata kompetencēm. Otrā moduļa mērķis ir noteikt un tad palīdzēt jauniešiem-pasniedzējiem izmantot savas stiprās puses. Tas pats notiek ceturtajā modulī, kura mērķis ir noteikt un tad palīdzēt mentoriem - senioriem izmantot savas stiprās puses sadarbībā ar jauniešiem. Tās ir atbilstošas un jēgpilnas sociālās un darba prasmes. Trešā un piektā moduļa mērķi ir attīstīt jauniešos sociālās un darba prasmes, izmantojot starppaaudžu dialogu. Jauniešiem tās būs jaunas stiprās puses.

Stiprā puse ir kaut kas, ko jūs spējat visu laiku labi veikt, kas dod enerģiju un sagādā patīkamu pieredzi. Tā var būt radusies no dabas dota talanta vai spējām, un tiek parādīta darbā un organizatoriskās darbībās caur cilvēka rīcību. Daži piemēri no daudzajām iespējamajām stiprajām pusēm - komunikācija, radišana, analizēšana, būt par stratēģi, spēēt saskatīt perspektīvu, taisnīgums, ziņkārība, spēja pielāgoties, godīgums un drosme. Iepriekšminētajā "prasmju kartē" ir parādītas daudzas iespējamās stiprās puses.

Jaunieši un mentori jautājumu "Ko es protu darīt vislabāk?" ikdienā parasti sev neuzdod. Lai uz šo jautājumu atbildētu, ir jāsaprot, ko mēs un mums apkārtējie saprot ar terminu "vislabāk". Daudzu cilvēku attieksme liedz samierināties ar iespēju būt tikai otrajam labākajam. Tādēļ nepieciešama spēja citos ieklausīties un mācīties no citiem, kam var būt atšķirīgs viedoklis un apņemšanās izvairīties no savu trūkumu uzskaitīšanas. Ar eScouts un Trans eScouts palīdzību bija iespēja virzīties no - uz trūkumiem balstītas uz stiprajām pusēm balstītu valodu. Attīstot šādu valodu, galvenā uzmanība tiek vērsta, lai parādītu lietas labākas, radot tādas sajūtas kā aizrautība, pacilātība, mīlestība, papildījums, enerģija un iedrošinājums. Īsumā, tā ir pozitīvas attieksmes valodas attīstīšana.

POZITĪVAS ATTIEKSMES VALODA KĀ STIPRĀ PUSE

Pozitīvas attieksmes valoda uzsver "esi tik labs, cik spēj", kam ne vienmēr jābūt "esi labākais". Tā ir cieņpilna valoda starp paaudzēm. Tas izaicina viedokli, ka kļūstot labākam tajā, ko dari, nozīmē risināt problēmas un pieņemt, ka visas labās lietas var pašas par sevi parūpēties. Tas arī sadragā mītu, ka ir gudri un apdomīgi izmantot savus fiziskos, garīgos un emocionālos resursus, mēģinot cik ātri un efektīvi vien iespējams atbrīvoties no lietām (ieradumiem, mācību veidiem, rutīnas lietām utt.), ko nevēlamies. Tas apliecina, ka ir daudz labāk izmantot esošos resursus starppaaudžu sarunās par to, ko vēlamies saglabāt un palielināt nevis par to, ko vēlamies (vajag) atbrīvoties. Tāpat arī sarunas par to, kuras sociālās un darbam nepieciešamās stiprās puses ir labākās katram individuāli.

SAVU STIPRO PUŠU IZMANTOŠANA

Apmācību moduļos iekļauti praktiski vingrinājumi ar mērķi palīdzēt e-prasmju koordinatoriem, mentoriem un jauniešiem iemācīties, kā izmantot savas stiprās puses un attīstīt jaunas. Otrajā, trešajā, ceturtajā un piektajā modulī ir svarīgi, ka iesaistītie treneri, mentori un jaunieši atklāj savas stiprās puses un tad izmanto gan sociālā, gan darba kontekstā. Ir svarīgi attīstīt prasmi būt pozitīvi noskaņotam vai būt ar pozitīvu attieksmi. Partnervalstīs, darba tirgus kontekstā, tiek novērtēta arī tāda stiprā puse kā elastība. Prasmju kartē ir nosauktas daudz stipro pušu, ko attīstīt.

FOKUSS JAUNIEŠI - SENIORI

Digitālā plaisa cilvēkiem vecumā virs 65 gadiem ir realitāte, tādēļ otrā un trešā moduļa mērķis ir novērst šo barjeru ar jaunu cilvēku palīdzību, kas kā brīvprātīgie vēlas sniegt savas IKT (Informācijas un komunikācijas tehnoloģijas) zināšanas. Pēc vairāk kā 10 gadu pieredzes nacionālā līmenī projektā Conecta Joven (Projekts Spānijā kopš 2005. gada) un Eiropas līmeņa Projektos eScouts un Trans eScouts var atzīmēt, ka ir vairākās grūtības un izaicinājumi iesaistīt mazmotivētus vecākās paaudzes cilvēkus digitālajā pasaulē.

Galvenās problēmas, kas tika identificētas, kāpēc vecāka gadagājuma cilvēkiem trūkst motivācijas apgūt jaunās tehnoloģijas, ir saistītas ar:

1. Attieksmi - bailes kļūdīties, bailes, ka nespēs iemācīties vai kauna sajūta par to “ko cilvēki padomās”;
2. Kustību nevarība - grūtības ar klaviatūru, peli vai ekrānu, vienalga vai tā ir mobila vai stacionāra iekārta;
3. Uztveres grūtības, kas saistītas ar aizmiršanu (vai nu aplikāciju atrašanās vieta vai programmas vai soļi, lai veiktu darbību), tehnisko terminu saprašanu, kas daudz atšķiras no tā, kā domājam;
4. Izpratne, jo esošās grafiskās operētājsistēmas nav tik intuitīvas kā mums šķiet.

Kā lai visai vecākajai paaudzei parāda jauno tehnoloģiju lietošanas priekšrocības? Kā lai pārvar bailes un motivācijas trūkumu iepazīties tuvāk ar tehnoloģijām? Kāda ir panākumu atslēga? Atbilde ir tālāk.

Pateicoties jauniešiem, kas piedāvā mācīt digitālās prasmes gados vecākiem cilvēkiem, izmantojot starppaudžu apmācības metodes principus, projekti eScouts un Trans eScouts piedāvā atbalstu IKT lietošanā. Ar šo metodi projekti ne tikai ļauj senioriem atvērt jaunu realitātes apvārsni, kas iepriekš bija nezināms un nepieejams, bet arī piedāvā pirmo neatlīdzināmo profesionālo iespēju jauniem cilvēkiem, kas ļauj apjaust savas kompetences, prasmes un ierobežojumus profesionālā atmosfērā pirms profesionālās karjeras uzsākšanas.

Pateicoties e-prasmju veicinātājiem un stimulējošām nodarbībām, projekts Trans eScouts attīsta jauniešu un senioru prasmes, resursus, iespējas un motivāciju uzlabot savas zināšanas un kompetenci. Trans eScouts projekta pamatā ir doma par mācīšanos. Seniori mācās attīstīt digitālās prasmes un jaunieši mācās attīstīt sociālās un darba iemaņas. Tieši ar šīs pieredzes palīdzību tika panākta starppaudžu apmācība. Refleksija un apmaiņa ar dažādu pieredzi caurvij visu mācību procesu. E-prasmju veicinātāji, jaunieši un seniori veic refleksiju darbībā un par darbību, lai būtu pārliecināti, ka moduļa mērķi tika sasniegti un ka mācību kvalitāte it tik laba, cik laba vien var būt.

Vēl nesen pastāvēja paaudžu līdzāspastāvēšana, kas ļāva dalīties ar vērtībām un nodot pieredzi, bet tagad tā vairs nav. Projektā, izmantojot starppaudžu apmācības metodi, gan jaunieši gan

vecāka gadagājuma cilvēki ir spiesti izmantot savas vērtēšanas spējas, tas nozīmē, ka gan vecākiem cilvēkiem, gan jauniešiem nācās iemācīties novērtēt centienus, talantus un citu stiprās puses. No otras puses, pateicoties prasmju kartei, visi ir spiesti izmantot sociālās prasmes, tas nozīmē, ka, strādājot un mācoties kopā, ir nepieciešams attīstīt virkni sociālo prasmju un būt iejūtīgiem. Tas nozīmē saprast, kā jūtas un ko domā citi cilvēki. Izmantojot refleksiju un dialogu, jauni un vecāka gadagājuma cilvēki var papildināt savas domas un idejas ar citu domām, tādējādi kopīgi veidot jaunas. No starppaaudžu dialoga pieredzes mēs visi esam iemācījušies komunicēt, domāt kritiski un radoši.

Šis projekts ir nodrošinājis telpu, laiku un resursus, lai novērstu atsvešināšanos starp paaudzēm. Paaugstinot motivāciju, mēs esam veicinājuši paaudžu līdzdalību un sadarbību starp jauniešiem un gados vecākiem cilvēkiem.

IZAICINĀJUMI JAUNIEŠIEM

Tā kā jauniešiem trūkst pieredzes sociālo prasmju izmantošanā darbā ar senioriem, un viņi ir arī nepieredzējuši kā skolotāji, tad otrajā un trešajā modulī e-prasmju veicinātāji palīdz topošajiem skolotājiem, norāda uz dažām viņu stiprajām pusēm, par kurām lielākā daļa jauniešu pat nenojauš.

Jauniešiem otrajā un trešajā modulī ir iespēja atklāt savas spējas, parādīt pozitīvas emocijas un sajūtas, aktīvi klausīties, darboties cieņpilnā un tolerantā veidā, tādējādi laužot stereotipus par jauniešiem un veciem cilvēkiem, kā arī saprast, ka seniori nav tik ātri kā jaunieši.

No otras puses, jaunieši var pilnveidot savas komunikācijas prasmes otrā un trešā moduļa laikā - tas ir, klausīties un izteikt idejas grupā, izrādīt iejūtīgu attieksmi, būt spējīgiem stāties pretī un atrisināt starppersonu nesaskaņas. Jauniešiem nepieciešams mācīties būt iejūtīgiem un saprotošiem pret citu cilvēku dažādām lingvistiskām un lasīšanas neveiksmēm, kā arī lietot cieņpilnu, tolerantu un iedrošinošu valodu, lai citi justos ērti un pašpārliecināti.

Tā kā jaunieši darbojas pāri ar senioru vai grupā ar vairākiem senioriem, tiem ir iespēja mācīties strādāt komandā, apgūstot prasmi improvizēt un izrādīt iniciatīvu, spēju motivēt un iedrošināt, būt par līderi, būt pacietīgam un būt ar atbildības sajūtu, uzņemties saistības.

Brīdī, kad jāuzņemas saistības pret sabiedrību, jaunieši iemācās, kā publiskajā telpā efektīvi sadarboties ar citiem, izrādīt solidaritāti un interesi problēmu saskatīšanā un risināšanā, kas saistītas ar vietējo un plašāku sabiedrību. Tas ietver kristisku un radošu refleksiju un konstruktīvu dalību kopienas vai apkārtnes aktivitātēs, vietēja un nacionāla līmeņa lēmumu pieņemšanu.

Un visbeidzot, jaunieši saprot, kā efektīvi un lietderīgi lietot IKT, lai palīdzētu gados vecākiem cilvēkiem ikdienas dzīvē.

LABA PASNIEDZĒJA LOMA

E-prasmju veicinātāji un jaunieši - pasniedzēji, balstoties uz senioru apmācības pieredzi, ir izveidojuši attieksmju, prasmju un kompetenču sarakstu, kas ir nepieciešamas, apmācot seniorus:

- ticiet savām spējām un nebaidieties no kļūdām;
- saglabājiet pozitīvu attieksmi, lai to varētu nodot citiem;
- paskaidrojot runājiet skaidri un ritmiski;
- izmantojiet leksiku, kuru saprot citi, esiet uzmanīgi ar tehniskajiem terminiem;

- saglabājiēt draudzīgu un uzmundrinošu attieksmi;
- ņemiet vērā grupas dalībnieku mācīšanās tempu un izvirziet reālus mācību mērķus;
- esiet vērīgi un radoši un pielāgojieties apmācāmo personu vajadzībām;
- esiet uzmanīgi, skaidrojot mācāmās tēmas, izmantojiet praktiskus piemērus;
- esiet iejūtīgi pret senioriem, kurus mācāt;
- esiet labs klausītājs, lai reaģētu uz dalībnieku reālajām interesēm vai lai tās saklausītu;
- esiet zinātkārs, tas ļaus uzlabot jūsu prasmes un iemaņas; palīdziet un vadiet citus, bet nedariet viņu vietā. Jūsu uzdevums ir dot iespēju citiem cilvēkiem mācīties un veicināt prasmju apguves procesu.

GŪTĀ PIEREDZE

- Mācīšanās kļūst arvien nozīmīgāka visos vecumos. Tā uzlabo pašapziņu, izziņas un komunikatīvās prasmes.
- IKT prasmju apguve praktiskām un ikdienas vajadzībām.
- Jāveicina būtiska komunikācija starp paaudzēm.
- Sabiedrības izmaiņas. Komunikācijas spēks.
- Jaunatnes un senioru nozīmīgums. Komandas spēks.
- Tādi projekti, kā piemēram, Trans eScouts palīdz mainīt sabiedrību, uzlabojot cilvēku dzīves kvalitāti.

FOKUSS SENIORI - JAUNIEŠI

KATRA JAUNIEŠA SAGATAVOŠANA PIEAUGUŠO UN DARBA DZĪVES REALITĀTEI

Projekti eScouts un Trans eScouts ir ļoti savlaicīgi, jo 2012. gads bija Eiropas gads aktīvai novecošanai un paaudžu solidaritātei un aktīvas vecumdienas ir būtiska "Eiropa 2020" stratēģijas daļa. Stratēģijas veiksme lielā mērā atkarīga no tā, kā vecāka gadagājuma cilvēkiem būs iespējams dot savu ieguldījumu gan darba tirgū, gan ārpus tā. Jānodrošina iespēja gados vecākiem cilvēkiem palikt aktīviem kā darba ņēmējiem, patērētājiem, aprūpētājiem, brīvprātīgajiem un iedzīvotājiem. 4. un 5. modulis dod savu ieguldījumu šo iespēju sniegšanā. Šo moduļu mērķis ir noskaidrot, turpināt attīstīt un pēc tam pienācīgi izmantot senioru stiprās puses (zināšanas, prasmes un atsaucību), lai sasniegtu projekta mērķi - palīdzēt jauniešiem iegūt sociālās un darba prasmes.

Gan 4. modulis (E-prasmju veicinātāji - seniori - apmācība) gan 5. modulis (Seniori - jaunieši - mentoringi) tiek īstenoti 20 mācību stundu laikā. Apmācības sastāv no mācībām klātienē un mērķtiecīgām pašmācības aktivitātēm. 4. un 5. modulis katram projekta partnerim jāpiemēro savas valsts vajadzībām.

Starppaaudžu mācīšanās modelis rāda sociālo un darba iemaņu saistību attiecībā uz jauniešiem. Pastāv saistība starp starppaaudžu mācīšanos un mācību programmu, un tā ir:

- **Jaunieši kā skolēni ir šī procesa centrā:** Šī pieeja vērsta uz jauniešu dažādajiem mācīšanās stiliem, viņu sociālajām un darba prasmēm.
- **Seniori-mentori izmanto savas stiprās puses** (piemēram, dzīves un darba pieredzi), kas minētas prasmju kartē. Mentori apspriež, ko jauniešiem ir svarīgi iemācīties katrā no nodarbībām.
- **Konkrētas prasmes vai tēmas apspriešanā / mentoringā tiek izmantotas mentoru stiprās puses** un apmācība varētu būt starpdisciplināra un / vai balstīta tēmās. Tādā

veidā "kartes" īstenošana palīdz jauniešiem saprast, kā pārnest un pielietot to, ko viņi ieguvuši, reālās dzīves situācijās.

- **Autentiskums:** Izglītības programmas "karte" palīdz mentoriem īstenot apmācību, balstoties uz savām stiprajām pusēm un padarot paaudžu dialogu autentisku un atbilstošu jauniešu vajadzībām un vēlmēm.

Vecāku cilvēku mācību sistēmas galvenais ieguldījums ir darbības, kas spēj pozitīvi palielināt izpratni un informētību par tādu parādību kā diskriminācija vecuma dēļ (bieži vien tā parādās līdzās citiem diskriminācijas veidiem), un kā tas negatīvi ietekmē individu un sabiedrību. Ļaujot jauniešiem pilnīgāk novērtēt senioru-mentoru ieguldījumu, talantus un stiprās puses, viņiem tiek papildus dota iespēja apgūt attiecīgās sociālās un darba prasmes.

4. un 5. modulim ir trīs pamatīpašības. Tie pamatojas uz sociālajām un darba prasmēm, ir vērsti uz jaunatni un orientēti uz realitāti. Šo trīs pazīmju pamatojums ir produktīva un jēgpilna mūžizglītība. Šis apmācību veids tika izstrādāts tā, lai jaunieši varētu attīstīt savas sociālās prasmes un darba iemaņas ne tikai tagad, bet visa mūža garumā, un ne tikai darboties sabiedrībā, kurā viņi dzīvo, bet arī, lai iekļautos pastāvīgi mainīgajā darba pasaulē. Mūžizglītības pamatkompetences ir zināšanu, prasmju un attieksmju kombinācija, kas atbilst kontekstam / situācijai. To arī seniori-mentori māca jauniešiem. Sociālās un darba prasmes ir īpaši nepieciešamas personiskai izaugsmei un attīstībai, sociālālajai iekļaušanai, aktīvam pilsoniskumam un nodarbinātībai. Mentoringa procesā 5. modulī ietverts process, kas ļauj jauniešiem apgūt **prasmi mācīties**. Tas ietver palīdzības sniegšanu jauniešiem, lai tie varētu organizēt savas mācības gan individuāli, gan grupās / komandās. Turklāt, spēja efektīvi pārvaldīt savu laiku, lai atrisinātu problēmas, iegūt, novērtēt, pielāgot un pielietot jaunas zināšanas un prasmes savām vajadzībām. Palīdzot jauniešiem apgūt prasmi mācīties, tiek sekmēta ne tikai personīgās karjeras, bet arī dzīves vadība. Piemēram, grupas / komandas darba aktivitātes - 5. apakštēma "Pozitīvu attiecību veidošana" ir parādītas zemāk.

MĀCĪŠANĀS KOMANDĀ

Jaunieši spēj klausīties un mācīties no citiem, strādājot komandā.

Daudzas organizācijas iegulda daudz laika un naudas, palīdzot komandai labi veikt darbus. Galvenais nosacījums tam ir, cik labi komandas locekļi spēj klausīties, redzēt un mācīties viens no otra un citām komandām. Labākās komandas spēj veiksmīgi mācīties no savas pieredzes.

Prasmēs balstīts, uz jaunatni vērst un uz realitāti orientēts apmācību veids liek mentoriem izmantot interaktīvu mācību pieeju. Tā pamatojas uz izdarītā analīzi (refleksiju) pēc katras darbības. Šī pamatstruktūra tika izmantota, lai palīdzētu jauniešiem analizēt savas zināšanas un prasmes, ko viņi attīsta, novērtēt savu darbu un noteikt turpmākos mācību mērķus.

PIEKĻUVE INFORMĀCIJAI, IZMANTOJOT TEHNOĻIJAS

Mūsdienu pasaulē, un jo īpaši daudzās šodienas darba vietās, jauniešiem prasmju attīstīšana un pārlicības veidošana par "informācijas un zināšanu iegūšanu" ir tikpat svarīga kā faktu pārzināšana. Jaunās tehnoloģijas ir palielinājušas informācijas pieejamību un šobrīd cilvēkiem ir pieeja lielāka apjoma informācijai nekā jebkad agrāk. Pastāvīgs informācijas apjoma pieaugums internetā nozīmē, ka vērtība slēpjas nevis faktu pārzināšanā, bet prasmē atrast zināšanas, spējā kritiski atšķirt dažādu veidu pierādījumus, izstāstīt un parādīt to, kas ir atrasts. Tās ir būtiskas darba un sociālās prasmes. Piemērs tam, kā jauniešiem tika dota iespēja mācīties, iegūt zināšanas ir atrodams 3. apakštēmā "Zināšanu meklēšana un izmantošana".

ZINĀTKĀRE

Jaunieši izrāda patiesu interesi par cilvēkiem un darba uzdevumiem un daudz ko vēlas atklāt. Zinātkāre ir ļoti vērtīga darba un sociālā prasme. Galu galā, mēs bieži izdarām ļoti maz, ja neesam ieinteresēti. Piemēram, kad mēs beidzam uzdot jautājumus, mums vairs nav zinātkāres, un mēs beidzam mācīties. Zinātkāre ir prasme apgūt. Jo lielāka zinātkāre jums piemīt, jo vairāk iespēju jums pavērsies.

BŪT SPĒJĪGAM RĪKOTIES ATBILDĪGI UN ATZINĪGI

5. moduļa mērķis ir attīstīt partnervalstu jauniešos kompetenci rīkoties atbildīgi un pozitīvi gan sociāli, gan darbavietā. Šīs kompetences tika iekļautas 5. modulī, un tās attīstīja vecāka gadagājuma mentori. Pilnveidošanas process nāca no senioru-mentor prātiem, sirdīm un gara un nodrošināja pamatu efektīvam starppaaudžu mācīšanās procesam.

Projektu eScouts un Trans eScouts (4. un 5. modulis) starppaaudžu apmācības process ir veidots, lai:

- paaugstinātu jauniešu informētību un pilnveidotu izpratni par vairākām būtiskām sociālajām un darba prasmēm un attieksmēm;
- pilnveidotu jauniešu prasmi rīkoties atbildīgi un cieņpilni, strādājot kopā ar citiem;
- ļaut jauniešiem apjaust savu pilnveidošanos, starppaaudžu apmācības procesā attīstot jaunas savas stiprās puses, kas saistītas ar atbildīgu pilsoni un nodarbinātību;
- stiprināt jauniešu pašpārliecinātību, lai viņi varētu attīstīt savu personību.

Piemēru tam, kā jauniešiem tika dota iespēja mācīties, kā būt pozitīviem var atrast 2. apakštēmā "Pozitīva attieksme".

BŪT POZITĪVAM

Jaunieši novērtē un ciena dāvanas, talantus un citu darbu. Pozitīvu attieksmi var panākt, novērtējot savas stiprajās puses un talantus.

Šis pilnveidošanās process nebija lineārs un vienvirziena. eScouts starppaaudžu mācīšanās modelis nozīmē to, ka gan vecāka gadagājuma mentori, gan jaunieši jutas sevi pilnveidojoši.

eScouts starppaaudžu mācīšanās modelis nav vienkārši spēka pārņemšana no vienas paaudzes uz otru (piemēram, no gados vecākiem cilvēkiem uz jauniešiem). Tas ļauj konstruktīvam spēkam iedarboties, cirkulēt un plūst no paaudzes uz paaudzi abpusēji veicinošā veidā. Šo trīs pazīmju dēļ, kas piemīt 4. un 5. modulim, jauniešiem bija iespēja gūt pieredzi:

- **Aizraujoša, nevis piespiedu mācīšanās, ko liek vecāka gadagājuma mentori.**

Ja ir tik daudz citu konkurējošu izvēļu jauniešu dzīvē, izglītībai jebkurā formā (un jo īpaši starppaaudžu mācīšanās formā) ir jābūt kaut kam aizraujošam, kas pievelk jauniešus. Projekta kontekstā tas nozīmēja - ar īpašu uzmanību izmantot "karti" un "apakštēmas", kas varētu iedvesmot jauniešus, saistīt tās ar darba vietas izaicinājumiem un uzlabot viņu sociālās prasmes, kas nepieciešamas visā turpmākajā dzīvē.

- **Autentiska mācīšanās, kas attiecas uz kontekstu.**

Iesaistot jauniešus savu stipro pušu, sociālo un darba iemaņu pilnveidošanā, mentoriem nācās analizēt attiecīgus darba scenārijus un sociālās problēmas, kas viņiem bija nozīmīgas.

- **Jaunieši - reāli partneri starppaaudžu apmācību procesā.**

Lieliski mentori var palīdzēt veidot jauniešos motivāciju un apņēmību mācīties. Bet starppaaudžu mācīšanās nevar būt ilgtspējīga, ja jaunieši nedod savu ieguldījumu vai viņiem mācību procesā nav dotas iespējas. Ņemot vērā projekta mērķus un virzību uz dalībnieku pilnveidošanos, piedaloties starppaaudžu apmācības procesā 4. un 5. modulis iekļāva mehānismus un procesus, kas vērsti uz jaunatnes stiprināšanu un prasmju pilnveidošanu.

IZAICINĀJUMI JAUNATNEI

JAUNATNE MAINĀS

Jauniešu motivācija, vēlmes un vajadzības strauji mainās. Tas ir jāatspoguļo 4. un 5. modulim. Piemēram, tie ir saistīti ar jēdzienu "mērķi" pusaudža vecumā un jaunībā. Mērķis nav jauns koncepts, bet tas ir ļoti būtisks mentors-jaunietis apmācību procesā. Vienā ziņā, tas saistīts ar plašo mērķi jauniešu "virzienā" - kur viņi dodas vai vēlas doties savā sociālajā un darba dzīvē. Saistībā ar e-skautiem, mērķi var arī uzskatīt par motivējošu spēku jaunieša dzīvē, "kāpēc", vai iemeslu tam, ko viņi dara, vai, ko viņi mācās. Tas viss ir saistīts ar 5. moduli.

Lai to ilustrētu plašāk, daži jaunieši projektā izmantoja mērķtiecīgu valodu, kas ietvēra šādus izteikumus: "Es gribētu strādāt izglītības jomā", "Es plānoju iesaistīties mana brāļa bioloģiskās saimniecības veikala biznesā, "Es esmu interesēts strādāt atpūtas nozarē kā personīgais treneris", "Es labprāt kļūtu par pediatru".

Apmācību 5. modulis sniedza vēl vienu iespēju. Tas bija kā viens no "sev pāri / aiz sevis" mērķa aspektiem. Būtībā tas tika atspoguļots vispārīgajā "kartē" un 5. un 6. apakštēmā. Tie bija "Pozitīvu attiecību veidošana" un "Efektīva saziņa".

Iespēja "sev pāri / aiz sevis" iestrādāta 5. modulī, un iespējams, ir galvenais aspekts jauniešu pilnveidē vai optimālā darbībā, kas ietver, bet neaprobežojas ar pašrefleksiju par savu attīstību un ietver pārdomas par to, kā cilvēki var viens otru ietekmēt gan sociāli, gan darbavietā. Vēl viens veids, kas to ilustrē, ir mentoru sniegtā iespēja jauniešiem dinamiskā procesā "augt" un "virzīties uz priekšu". To sauc par starppaaudžu mācīšanos.

DARBA DEVĒJIEM NEPIECIEŠAMAS JAUNAS PRASMES

Projekts eScouts un īpaši tajā veidojošās attiecības mentors-jaunietis iekļautas saistībā ar strauji mainīgo un sarežģīto Eiropas sociālo un darba vidi. Lai varētu uz to atbilstoši reaģēt, tika izstrādāta mācīšanās "karte" un izveidota apakšprasmju kopa, no kurām partneri varētu radīt savai valstij specifiskus moduljus: 4. un 5. - pieredzi mentoriem un jaunatnei. Tas bija iespējams, jo partnervalstīs sociālekonomiskie apstākļi bija atšķirīgi.

Viens no iemesliem, kāpēc 4. un 5. modulis tika izveidots, bija tas, ka darba devējiem nepieciešamas jaunas jauniešu darba prasmes. Tas ir redzams mācīšanās "kartē". Attīstītajās valstīs ir notikušas ievērojamas pārmaiņas, sākot no ražošanas līdz informācijas un zināšanu pakalpojumiem. Zināšanas kļūst aizvien specializētākas un to apjoms strauji paplašinās. Informācijas un komunikācijas tehnoloģijas pārveido darba raksturu, veidu, kā tas tiek veikts, kā arī tā nozīmi. Decentralizēta lēmumu pieņemšana, informācijas apmaiņa, komandas darbs un inovācijas ir būtiski šodienas uzņēmumos. Jaunieši vairs nevar cerēt uz vidusšķiras panākumiem, veicot roku darbu vai izmantojot ikdienas prasmes, veicot darbu, ko var paveikt mašīnas. Drīzāk, vai tas ir tehniķis vai profesionāls jaunietis, veiksmē slēpjas spējā sazināties, dalīties ar informāciju un izmantot to, lai risinātu sarežģītas problēmas, spējā pielāgoties un ieviest jauninājumus, reaģējot uz jaunām prasībām un mainīgiem apstākļiem, spējā sakārtot un paplašināt tehnoloģiju spēku, lai radītu jaunas zināšanas un paplašinātu cilvēku spējas un ražīgumu. Pēdējo desmit gadu laikā veiktie pētījumi ir parādījuši, ka jauna sociālā prakse ir attīstījies sakarā ar palielinātu jauno digitālo tehnoloģiju izmantošanu, jo īpaši jauniešu vidū. Šāda prakse liek pārskatīt pamatprasmes, kas nav definētas sistēmas līmenī, bet cieši saistītas ar mūsu sabiedrības cilvēku ikdienas dzīvi. Tieši šajā vispārējā kontekstā tika veidots senioru jauniešu apmācības ceļš. Šie jautājumi tiek atspoguļoti mācību "kartē" un apakštēmās, kas minēti iepriekš.

SENIORU MENTORU LOMA

PIEREDZES IZMANTOŠANA

Starppaaudžu mācīšanās process ir sniedzis vecāka gadagājuma mentoriem un jaunatnei iespēju **pilnveidoties piedaloties.**

Apmācīto mentoru loma ir būtiska, lai sasniegtu projekta mērķi, lai vecāka gadagājuma cilvēki apmācītu jauniešus, kā pozitīvi risināt problēmas, ar kurām viņi sastapsies savā dzīvē, gan sociāli, gan darbā. Lai to izdarītu, mentoriem jābalstās uz savu **dzīves un darba pieredzi.** Šīs "pieredzes" virza mācību procesu kopumā un sniedz iespēju pilnveidoties specifiskos jautājumos. 4. modulis nepārprotami ir vērsts uz pilnveidošanos. Tas tiek paveikts pozitīvi novērtējot senioru-mentoru bagāto zināšanu, prasmju un vērtību rezervuāru. To darot tiek novērtēts, ka vecāka gadagājuma cilvēkus var pamatoti uzskatīt par: (a) ekspertiem savā dzīvē, kam piemīt kompetence sniegt unikālu ieskatu savā pieredzē, (b) prasmīgiem komunikētājiem, kas izmanto bagātīgu valodu, skaidri formulē savu viedokli un pieredzi, (c) aktīviem pilsoņiem, kas pozitīvi mijiedarbojas un ietekmē jauniešus, (d) nozīmīgu ideju paudējiem, kas var atklāt un pastāstīt par vērtībām un nozīmīgām lietām savā dzīvē. Tas ir pretstatā citu uzskatiem, kas saka, ka vecāka gadagājuma cilvēki ir "pagātne", "tie prasa aprūpi", "viņi ir slogs" un viņus nevar uzskatīt par pozitīvu sociālo kapitālu.

Jebkurš vecāka gadagājuma cilvēks, kuram ir tikai pieredze, nevar nodrošināt, ka jaunieši no sadarbības gūs labumu. Lai panāktu pozitīvu rezultātu, nepieciešams ņemt vērā divas lietas. 4. modulī (E-prasmju veicinātāji - seniori - apmācība) (a) jāizpēta senioru pieredzes veids, (b) jāpilnveido senioru spēja būt par mentoru jauniešiem. Pieredze gan sociālā, gan nodarbinātības jomā, protams, var būt pozitīva un negatīva, laba un slikta, pacilājoša un neiedvesmojoša. Tātad, 4. modulī e-prasmju veicinātājiem ir jāatklāj šo vecāka gadagājuma cilvēku pieredzi un tad jānosaka, kā to izmantot, lai kopīgi izveidotu un pielāgotu projektā izveidoto mācību karti savas valsts specifiskajām vajadzībām.

4. moduļa mācību process parāda attiecības starp **refleksiju** (par sociālo un darba pieredzi, kas attiecas uz jauniešiem) un **rīcību** (faktisko nodarbību plānošanu, īstenošanu un jaunatnei nepieciešamo zināšanu, prasmju un attieksmju novērtēšanu).

POZITĪVAIS MENTORINGS

Daudz jau ir rakstīts par mentoringu un tam līdzīgo procesu, ko sauc par veicināšanu. Šīs apakšnodaļas mērķis ir koncentrēties uz vienu no eScouts inovācijām, proti, redzēt pozitīvismu kā mentora stipro pusi un izstrādāt veidus, kā to izmantot.

4. modulī visiem e-prasmju veicinātājiem ir jāatklāj senioru - mentoru stiprās puses. Dīvains šķērslis stāv mums ceļā un neļauj mums atklāt un pozitīvi attīstīt mūsu stiprās puses. Tā ir negatīva attieksme, ar kādu daži cilvēki uzklauša labas ziņas. Daudzi no mums ir skopi apliecinājumam, pozitīvas atgriezeniskās saites sniegšanā un komplimentu teikšanā. Daži to uzskata vienkārši kā veidu, kā nodrošināt labsajūtu. Tā ir kritika, kas ir patiesi noderīga, un neveiksmes, kas motivē mūs. Tās ir pārdomas par problēmām un atbrīvošanās no tām, kas ir nopietns darbs, kas jā dara. Mentori tika aicināti aizpildīt 1. tabulu (zemāk), lai novērtētu savas stiprās puses un uzsāktu pozitīvu sarunu ar saviem e-prasmju veicinātājiem 4. modulī.

Apgalvojums par stipro pusi	Atbilde
Mana stiprā puse saistībā ar sociālo jomu vai darbu ir ...	
Kad man jāizmanto šī stiprā puse, es esmu īpaši ...	

Kad es izmantoju šo stipro pusi, es jūtos...	
Kad es izmantoju šo stipro pusi, es domāju....	
Kādas prasmes es vēlētos attīstīt, lai jūs 5. modulī varētu izmantot manas stiprās puses ...	
Kādā veidā jūs varētu izsekot / piefiksēt, cik lielā mērā jūs izmantojat savas stiprās puses katrā 5. moduļa nodarbībā?	

Tabula Nr. 1. Seniori-mentori. Stipro pušu atklāšana

Eiropā ir vērojama ievērojama iedzīvotāju novecošanās, tāpēc ES valstīm ir jāpārskata sava spēja rīkoties kā labklājības sabiedrībai globalizētajā pasaulē. Šajā kontekstā vecāka gadagājuma cilvēki būtu jāuzskata kā resurss. Daži ir nosaukuši šo resursu par "pelēko zeltu". eScouts un Trans eScouts projektā viņi tika apmācīti būt par jauniešu mentoriem. Viņi bija brīvprātīgie jauniešu mentori.

Senioriem, kas piedalās Trans eScouts starppaaudžu apmācības procesā, ir iespēja gūt gandarījumu no jaunām, pozitīvām attiecībām ar jauniešiem. Brīvprātīgais darbs var palielināt seniora mērķa izjūtu, kas var novest pie lielākas pašapziņas laikā, kad daudziem senioriem ir depresija vai viņi jūtas izolēti. Veltot laiku jauniešiem, senioriem ir iespēja nodot savas zināšanas, prasmes un vērtības nākamajai paaudzei. Starppaaudžu apmācības procesā mentori ziedo savu laiku un zināšanas apmaiņā pret personīgo gandarījumu, ko sniedz brīvprātīgais darbs.

Jauniešiem projektā Trans eScouts arī bija ieguvumi: paaugstināta pašcieņa, zināšanas par sabiedrību un nodarbinātību, kā arī dzīvē noderīgas prasmes. Pavadot laiku pozitīvā saskarsmē ar senioriem, jauniešiem bija iespēja gūt labāku izpratni par novecošanas procesu.

Projektā **pozitīvam mentoringam** bija dažādas nozīmes un ieviešanas veidi. Pēc būtības to var raksturot ar trim lietām:

(1) Klātbūtne un aktīva klausīšanās

"Klātbūtne" ir vērsta uz to, ka jūs esat priekš citiem. Proti, vecāka gadagājuma mentori projektā ir dēļ jauniešiem. Klātbūtne nāk kopā ar aktīvās klausīšanās mentoringa prasmi.

(2) Dzīvesstāsti un stāstu stāstīšana

Projekta ietvaros, ņemot vērā pozitīvo mentoringu, bija doma, ka vecāka gadagājuma mentoriem būs iespējas dalīties ar saviem stāstiem par savu izaugsmi sabiedrībā un darba dzīvē. Tā bija arī nozīmīga iespēja mentoriem novērtēt savas vērtības un motivāciju kļūt par mentoriem. Visi partneri ir strādājuši ar stāstiem vienā vai otrā veidā, kā pamatā ir dzīvesstāsti.

(3) Rūpes par nākamajām paaudzēm

Vecāka gadagājuma mentoriem rūpes par nākamajām paaudzēm ir pretstats stagnācijai. Grāmatā "Paaudžu sabiedrība: rūpējoties par nākamajām paaudzēm" (Aubin et al, 2004) ir ierosinājums, ka pieaugušie rūpējas par nākamajām paaudzēm, kas izteikta ar vecāku rūpēm, izglītību, audzināšanu, atbalstu, vadību, un daudzām citām aktivitātēm, kuru mērķis ir atstāt savu pozitīvu mantojumu nākotnei. Šī vispārīgā ideja tika iestrādāta projektu metodikā un 4. un 5. modulī.

Source: McAdams, Dan P. & Regina L. Logan (2004): *What is generativity? In: Aubin, Ed de St., Dan P. McAdams & Tae-Chang Kim (eds.)(2004): The generative society : Caring for future generations. American Psychological Association, Washington DC.*

PROJEKTA NORISE LATVIJĀ

2015. gada sākumā Latvijā dzīvoja 1 988,4 tūkstoši iedzīvotāji (pēc Centrālās Statistikas pārvaldes datiem). Iedzīvotāju skaits Latvijā samazinās - gan dabiskā pieauguma, gan migrācijas dēļ.

Latvijā, tāpat kā citās Eiropas valstīs, ievērojami pieaug gados veco cilvēku skaits - iedzīvotāju vecumā no 65 gadiem īpatsvars pēdējos 20 gados Latvijā pieaudzis par 6,5 procentpunktiem, kas ir otrais straujākais pieaugums starp ES valstīm.

Projekta "Trans E-scouts" aprobācijā Latvijā piedalījās divas pašvaldības: Jelgavas pilsētas pašvaldība un Aizkraukles novada pašvaldība. Jelgavas pilsēta ir viena no republikas nozīmes pilsētām ar 57 180 iedzīvotājiem, Aizkraukles novadā iedzīvotāju skaits ir ap 10 000.

Mācību centri

Mērķgrupas dalībnieku apmācības Latvijā norisinājās **2 mācību centros**:

Zemgales reģiona kompetenču attīstības centrs (ZRKAC) ir Jelgavas pilsētas pašvaldības pieaugušo izglītības iestāde. ZRKAC mērķis ir Jelgavas pilsētas un Zemgales reģiona iedzīvotāju vajadzībām atbilstoša kvalitatīva mūžizglītības piedāvājuma nodrošināšana.

Mājas lapa: www.zrkac.lv

Aizkraukles reģionālā Tautskola mērķis ir veicināt demokrātiskas, pilsoniskas un uz mūžizglītības vērtībām balstītas sabiedrības attīstību, veicinot katra indivīda personības attīstības iespējas un sakārtotu kultūrvēsturisko vidi. Tautskolā iesaistās dažāda vecuma un etniskās piederības cilvēki.

Mājas lapa: www.draugiem.lv/aizkraukles-tautskola

Apmācību norise un dalībnieki

Apmācības projekta ietvaros Latvijā norisinājās no 2015. gada marta līdz jūlijam.

2. moduļa "E-prasmju veicinātāji - jaunieši apmācība" ietvaros darbam ar senioru auditoriju un IKT prasmēs tika apmācīti 38 jaunieši.

4. modulī "E-prasmju veicinātāji - seniori - apmācība", kurā seniori gatavojās darbam ar jauniešu auditoriju, zināšanas un prasmes apguva 32 seniori.

3. moduļa ietvaros “Jaunieši - seniori - IKT prasmju attīstība” jauniešu vadībā zināšanas par tēmām “Drošība internetā”, “Sociālie tīkli” un “E-pakalpojumi Latvijā” apguva 30 seniori, kurus mācīja 21 jauniešis.

5. modulī “Seniori - jaunieši - mentorings” kā jauniešu mentori darbojās 21 seniors, kas dalījās savā dzīves pieredzē, sasniegtajā, palīdzēja izveidot karjeras attīstības plānu 31 jauniešim.

Lai dalībniekus informētu par iespēju iesaistīties projektā, tika izmantoti dažādas metodes: publikācijas sociālajos tīklos, laikrakstos, mājas lapās, portālos, notika arī individuālas sarunas ar aktīviem jauniešiem un senioriem. Jauniešu piesaistē notika arī aktīva saziņa ar pašvaldību izglītības iestādēm.

Projektā iesaistītie seniori iesaistītie seniori bija ļoti dažādu profesiju pārstāvji, ar bagātīgu dzīves un darba pieredzi, interesantas personības: visplašāk bija pārstāvēti pedagogi (6 dalībnieki) un medicīnas darbinieki (4 dalībnieki). Senioru vidū bija ir ekonomisti, banku darbinieki, lietveži, tūrisma speciālisti, bibliotekāre, pakalpojumu sfēras darbiniece, māksliniece, teātra režisore, radio darbinieks, vēsturnieki, rakstniece, adītāja, pakalpojumu sfēras darbiniece., sociālā darbiniece.

Lielākā daļa jauniešu bija vidējo izglītības iestāžu audzēkņi vai augstskolu studenti, neliela daļa dalībnieku bija arī jaunieši, kam projekta īstenošanas laikā bija bezdarbnieka statuss.

Dalībnieku atsauksmes

Apkopojot dalībnieku atsauksmes projekta noslēgumā, jāsecina, ka tās bija ļoti pozitīvas. Dalībnieki - jaunieši novērtēja doto iespēju attīstīt savas prasmes un gūt pieredzi jomā, kurā līdz šim tās nebija, piemēram, saskaņā ar apmācību sākumā veiktās aptaujas datiem lielākajai daļai jauniešu nebija iepriekšējās pieredzes darbā ar senioru auditoriju. Tikai 10 no aptaujas anketas aizpildījušajiem 38 jauniešiem norādīja, ka viņiem ir iepriekšējā pieredze IKT mācīšanās.

Savukārt seniori atzinīgi novērtēja jauniešu zināšanas IKT jomā, saskarsmes un komunikācijas prasmes, kā arī apgūtās prasmes.

Atzinīgs bija jauniešu viedoklis par senioru organizētajām nodarbībām, sniegtajām zināšanām, padomiem un apgūtajām jaunajām prasmēm.

Citāti no dalībnieku teiktā:

Patika sadarbība ar jauniešiem, kas katrai nodarbībai bija sagatavojuši noteiktu IKT tēmu un vadīja nodarbību kā kvalificēti skolotāji. Jauniešiem ir ļoti labas saskarsmes prasmes ar citu paaudzi, un viņi ir pārliecināti, ko un kā senioriem mācīt.

Valda Bērziņa, 59 gadi, Aizkraukle

Apmācībās kopā pavadītais laiks, mainoties skolotāju un skolēnu lomām, satuvināja un ļāva strādāt brīvā gaisotnē. Darbojoties projektā, es sapratu, ka, mācot citus, iemācies arī pats - tas ir jāatceras un jārada iespējas jaunatnei mācīties no vecākām paaudzēm un otrādi.

Monika Labdzere, 17 gadi, Jelgava

Projekta ideja ir ļoti vērtīga. Prieks, ka savu profesionālā darba pieredzi Latvijas radio varēju nodot jauniešiem interesentiem, mācot viņiem publiskās uzstāšanās prasmi. Jaunieši ieguva priekšstatu par runas mākslu un novērtēja to kā svarīgu prasmi savā nākotnes profesijā.

Paldies projekta dalībniekiem par kopīgo darbu!

Juris Roze, 67 gadi, Jelgava

Kopsavilkums - galvenie aspekti:

- Darbošanās notikusi pozitīvā gaisotnē;
- Mērķgrupu dalībnieki ieguvuši jaunus sadarbības partnerus/draugus, pie kuriem var vērsties un gūt atbildes uz jautājumiem;
- Veiksmīga, lietderīga pieredzes apmaiņa;
- Dalībnieki - seniori un jaunieši ir apmierināti ar sasniegtajiem rezultātiem;
- Seniori pilnveidojuši IKT prasmes un daudziem radusies motivācija turpināt apgūt jaunas zināšanas un prasmes;
- Jaunieši ieguvuši jaunas kompetences;
- Dalībnieki komunicē arī pēc projekta beigām un iesaistās kopējās aktivitātēs.

